

Κείμενο 10ο

ἽΩν οὐδέν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' ἀνεγκλητεὶ μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκῶς εἰς τὸν αὐτὸν καθέστηκα κίνδυνον εἰς ὄνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγχανον ἡδικηκῶς.

Οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἄνπερ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τοὺς μὲν διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βουλομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐτῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναί με νομίζοντας οἴόσπερ εἰμί, βεβαιότερον ἔτι ταύτην ἔξειν τὴν διάνοιαν.

Ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος τούτων, περὶ ὧν οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. Καί μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

Ἰσοκράτους Περὶ Ἀντιδόσεως, 28- 29

Λεξιλόγιο

γέγονέ μοι οὐδέν πλέον. γίγνομαι: (για συμβάντα) συμβαίνω, επέρχομαι
ἀνεγκλητεὶ: ἀφογα, ἀμεμπτα, χωρίς κατηγορία

διαψεύδομαί τινος: εξαπατώμαι πλήρως σχεικά με κάτι, παραπλανώμαι,
σηματίζω εσφαλμένη γνώμη για κάτι

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1. α) ἀφέμενος, ἀνάγνωθι, διεψευσμένους: Να γράψετε το γ' ενικό όλων των εγκλίσεων στο χρόνο και τη φωνή που βρίσκεται καθέναν ρηματικός τύπος.

β) τὸ μέγεθος, πολλὰς ἐλπίδας, ταυτησὶ τῆς ἡλικίας, τὴν ψῆφον, ὄνπερ, πάντας: Να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

γ) πλέον, ταχέως, βεβαιότερον: Να γράψετε τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.

B. 2. α) Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου.

β) Να χαρακτηρίσετε τη συντακτική θέση όλων των μετοχών του κειμένου.

Κείμενο 11ο

Πολλοὶ μὲν γὰρ διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς ὤραιοις παρακεκινηκότων διαφθείρονται, πολλοὶ δὲ διὰ τὴν ἰσχὺν μείζουσιν ἔργοις ἐπιχειροῦντες οὐ μικροῖς κακοῖς περιπίπτουσι, πολλοὶ δὲ διὰ τὸν πλοῦτον διαθρυπτόμενοί τε καὶ ἐπιβουλευόμενοι ἀπόλλυνται, πολλοὶ δὲ διὰ δόξαν καὶ πολιτικὴν δύναμιν μεγάλα κακὰ πεπόνθασιν. Ἀλλὰ μήν, ἔφη, εἴ γε μηδὲ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπαινῶν ὀρθῶς λέγω, ὁμολογῶ μηδ' ὅ τι πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχεσθαι χρὴ εἰδέναι. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἴσως διὰ τὸ σφόδρα πιστεύειν εἰδέναι οὐδ' ἔσκεψαι ἐπεὶ δὲ πόλεως δημοκρατουμένης παρασκευάζῃ προεστάναι, δῆλον ὅτι δημοκρατίαν γε οἶσθα τί ἐστὶ. Πάντως δήπου, ἔφη. Δοκεῖ οὖν σοι δυνατὸν εἶναι δημοκρατίαν εἰδέναι μὴ εἰδότα δῆμον; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε. Καὶ δῆμον ἄρ' οἶσθα τί ἐστίν; Οἶμαι ἔγωγε. Καὶ τί νομίζεις δῆμον εἶναι; Τοὺς πένητας τῶν πολιτῶν ἔγωγε. Καὶ τοὺς πένητας ἄρα οἶσθα; Πῶς γὰρ οὐ; Ἄρ' οὖν καὶ τοὺς πλουσίους οἶσθα; Οὐδέν γε ἦττον ἢ καὶ τοὺς πένητας.

Ξενοφώντος Ἀπομνημονεύματα, βιβλίο 4, κεφ. 2, 35- 37

Λεξιλόγιο

διαθρύπτομαι: κατασυντριβομαι, διαφθείρομαι

ἐπιβουλεύομαι: εἶμαι αντικείμενο επιβουλών

πάντως: εξάπαντος, βεβαίως

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1. α) πολλοί, μείζουσιν, μικροῖς, μεγάλα, πένητας: Να γράψετε τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.

β) διαφθείρονται, περιπίπτουσι: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλους τους χρόνους της ίδιας ἐγκλίσης, στη φωνή που βρίσκεται κάθε ρήμα.

γ) οἶσθα, ἔσκεψαι: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλες τις ἐγκλίσεις του χρόνου στον οποίο δίνονται.

B. 2. α) Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη, ὁ Σωκράτης ... δημοκρατίαν γε οἶσθα τί ἐστὶ: Να κάνετε λεπτομερὴ συντακτικὴ ἀνάλυση του χωρίου.

β) Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τους εμπρόθετους προσδιορισμούς στην πρώτη περίοδο του κειμένου.

Κείμενο 12ο

ΑΘΗΝΑΙΟΙ: Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἦν καὶ πανθῆ, οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτὴν οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὗτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν (ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγὼν), ἀλλ' ἦν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιτιθέμενοι κρατήσωσιν. καὶ περὶ μὲν τούτου ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι ὡς δὲ ἐπ' ὠφελία τε πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς καὶ ἐπὶ σωτηρία νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν, βουλόμενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν ἄρξαι, χρησίμως δ' ὑμᾶς ἀμφοτέροις σωθῆναι.

ΜΗΛΙΟΙ: Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίῃ ἡμῖν δουλεῦσαι, ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι;

ΑΘ. Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν ὑπακοῦσαι ἂν γένοιτο, ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς κερδαίνοιμεν ἄν.

ΜΗΛ. Ὡστε [δὲ] ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς φίλους μὲν εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μηδετέρων, οὐκ ἂν δέξαισθε;

ΑΘ. Οὐ γὰρ τοσοῦτον βλάπτει ἢ ἔχθρα ὑμῶν ὅσον ἢ φιλία μὲν ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος δυνάμεως παράδειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον.

Θουκυδίδου Ἱστορίαι, βιβλ. 5, κεφ. 91- 95

Λεξιλόγιο

παύομαι: καταλύομαι

ἀθυμῶ: αποκαρδιώνομαι, στενοχωρούμαι

κινδυνεύομαι: εκτίθεμαι σε κίνδυνο

ἀφίεμαι (ἀφείσθω ἡμῖν): αφήνω από τα χέρια μου, ελευθερώνω (ας μας επιτραπεί να ...)

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1. α) *πανθῆ, ἀφείσθω*: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλες τις εγκλίσεις του χρόνου και της φωνής που βρίσκεται κάθε ρήμα.

β) *διαφθείραντες, σωθῆναι*: Να γράψετε καθέναν από τους ρηματικούς τύπους στους άλλους χρόνους της φωνής που βρίσκεται.

- γ) Να γράψετε τα ουσιαστικά της τελευταίας περιόδου στην ίδια πτώση του πληθυντικού αριθμού.
- B. 2. α)** Να εντοπίσετε τις δοτικές του κειμένου και να χαρακτηρίσετε τη συντακτική τους θέση.
- β) Να γράψετε δύο δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου, με δική σας επιλογή, να τις χαρακτηρίσετε και να δικαιολογήσετε τον τρόπο που εισάγονται και εκφέρονται.

Κείμενο 13ο

ΑΘ. Ἐλπίς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὔσα τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, κὰν βλάβῃ, οὐ καθεῖλεν τοῖς δ' ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι (δάπανος γὰρ φύσει) ἅμα τε γινώσκεται σφαλόντων καὶ ἐν ὄτῳ ἔτι φυλάξεταί τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν οὐκ ἐλλείπει. ὁ ἡμεῖς ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς μὴ βούλεσθε παθεῖν μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σῶζεσθαι, ἐπειδὴν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλίπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται μαντικὴν τε καὶ χρησμοὺς καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται.

ΜΗΛ. Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς (εὖ ἴστε) νομίζομεν πρὸς δύναμιν τε τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὁμως δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θεοῦ μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσοι πρὸς οὐ δικαίους ἰστάμεθα, τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι τὴν Λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσαν, καὶ εἰ μὴ του ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἔνεκα καὶ αἰσχύνῃ βοηθεῖν.

Θουκυδίδου Ἱστορίαι, βιβλίο 5, κεφ. 103-104

Λεξιλόγιο

ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρρίπτω: διακυβεύω όλα τα υπάρχοντα, τα παίζω όλα για όλα

γινώσκωμαι: γίνομαι αντιληπτός, αποκαλύπτομαι

ἐλλείπω: εγκαταλείπω

ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ἔστί τι: εξαρτάται κάτι από την ελάχιστη τροπή των περιστάσεων, βρίσκεται σε πολύ κρίσιμο σημείο

παρόν: ἔξόν, ἐνώ ἦταν δυνατόν

λυμαίνομαι: κακομεταχειρίζομαι, καταστρέφω

πρόσειμι: αντιστέκομαι, αντεπεξέρχομαι, προστίθεται, αναπληρώνω

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

- B. 1.** α) *φανερὰ ἐλπίδες, τὰς ἀφανεῖς, παρόν, ὄτῳ:* να γράψετε τις πλάγιες πτώσεις στον αριθμό που βρίσκεται κάθε λέξη ή λεκτικό σύνολο.
β) *καθεῖλεν, καθίστανται, ἐλλείπει:* να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλες τις εγκλίσεις του αορίστου β' στη φωνή που βρίσκεται καθένα ρήμα.
- B. 2.** α) *Ἐλπὶς δὲ κινδύνῳ ... μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται:* Να χαρακτηρίσετε τη συντακτική θέση των μετοχών του χωρίου και να γράψετε το υποκείμενό τους.
β) *ὁ ὑμεῖς ἀσθενεῖς τε ... μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται:* Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του χωρίου.

Κείμενο 14ο

Ὁ, ἢ δ' ὅς, ἴσως οὐκ ἂν πολλοὺς πείσαιμι λέγων. Εὖ γὰρ ἴσθι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι, ἐπειδάν τις ἐγγὺς ἢ τοῦ οἴεσθαι τελευτήσῃν, εἰσέρχεται αὐτῷ δέος ἐν Ἄϊδου, ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ διδόναι δίκην, καταγελῶμενοι τέως, τότε δὴ στρέφουσιν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν μὴ ἀληθεῖς ὄσιν καὶ αὐτός - ἦτοι ὑπὸ τῆς τοῦ γήρωσ ἀσθενείας ἢ καὶ ὥσπερ ἤδη ἐγγυτέρῳ ὢν τῶν ἐκεῖ μᾶλλον τι καθορᾶ αὐτά - ὑποψίας δ' οὖν καὶ δεΐματος μεστὸς γίγνεται καὶ ἀναλογίζεται ἤδη καὶ σκοπεῖ εἴ τινά τι ἠδίκησεν. Ὁ μὲν οὖν εὐρίσκων ἑαυτοῦ ἐν τῷ βίῳ πολλὰ ἀδικήματα καὶ ἐκ τῶν ὕπνων, ὥσπερ οἱ παῖδες, θαμὰ ἐγειρόμενος δειμαίνει καὶ ζῆ μετὰ κακῆς ἐλπίδος τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδότι ἠδεῖα ἐλπὶς ἀεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει.

Πλάτωνος Πολιτεία Α, 330 d- 331 a

Λεξιλόγιο

ἢ δ' ὅς: εἶπε αυτός

δίκην δίδωμί τινι: τιμωροῦμαι

καταγελῶμαι: περιφρονοῦμαι

περιστρέφω τινά: ανησυχῶ κάποιον

καθορᾶ: βλέπω καθαρά

δεΐμα - ατος: φόβος

θαμά: συχνά

δειμαίνω: φοβούμαι

γηροτρόφος: βοηθός στα γηρατειά

A. Να μεταφράσετε το κείμενο.

B. 1. α) Να επισημάνετε τα ουσιαστικά της γ' κλίσης που βρίσκονται στο κείμενο και να γράψετε τη δοτική πτώση τους στον ενικό αριθμό. Σε όσα από αυτά είναι αρσενικού γένους να γράψετε και την αιτιατική του αριθμού στον οποίο βρίσκονται.

β) *πέισαιμι, είσηει, διδόναι, γίνεται, εύρισκων*: Να γράψετε το β' πρόσωπο του ενικού αριθμού όλων των εγκλίσεων στον αόριστο β' της ίδιας φωνής.

B. 2. α) Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τα απαρέμφατα και τις μετοχές του χωρίου: *Ὅ, ἧ δ' ὄς, ἴσως ... μὴ ἀληθεῖς ὦσιν.*

β) Ποιες ονοματικές προτάσεις του κειμένου έχουν θέση αντικειμένου ή επεξήγησης και σε ποιους όρους; Να τις χαρακτηρίσετε και να αιτιολογήσετε τον τρόπο με τον οποίο εισάγονται.